

METRYKA PROJEKTU

Temat: Przebudowa fragmentu pomieszczeń piwnic budynku
                  Ośrodka Pomocy Społecznej w Raciborzu.

Branża: Elektryczna
Obiekt: Budynek biurowy
Lokalizacja: Racibórz ul. Sienkiewicza 1

Inwestor: Ośrodek Pomocy Społecznej
                  ul. Sienkiewicza 1
                  47-400 Racibórz

Nr egz.:   1, 2, 3, 4, 5

Spis zawartości:

1. Metryka projektu.
2. Dokumentacja techniczna wg Spisu treści.

Projektował:

mgr inż. Andrzej Kulbaka nr ewid. upr. 27/02 – ŚUW Katowice

Racibórz – kwiecień 2012

Spis Treści:

OŚWIADCZENIE.....	3
I. ZAŁOŻENIA PROJEKTOWE.	4
1. PODSTAWA OPRACOWANIA.	4
2. ZAKRES OPRACOWANIA.	4
II. OPIS TECHNICZNY.	4
1. CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU.....	4
2. OPIS WYKONANIA INSTALACJI.	4
2.1. <i>Projektowana instalacja elektryczna pomieszczeń.</i>	4
2.1.1. <i>Tablica Rozdzielcza TR-1.</i>	4
2.1.2. <i>Instalacja odbiorcza.</i>	4
2.1.2.1. <i>Obwody jednofazowe.</i>	4
2.1.3.2. <i>Instalacja oświetleniowa.</i>	5
2.2. <i>Ochrona przeciwporażeniowa – wg. PN IEC 60364-4-41.</i>	5
III. OBLICZENIA TECHNICZNE.	6
1. BILANS MOCY.....	6
2. DOBÓR PRZEWODÓW I ZABEZPIECZEŃ.	6
2.1. <i>Dobór przekroju przewodu zasilającego TR-1.</i>	6
2.2. <i>Dobór przekroju przewodów instalacji odbiorczych.</i>	7
2.2.1. <i>Przewód obwodu jednofazowego zasilającego gniazda jednofazowe i pojemnościowy ogrzewacz wody.</i>	7
2.2.2. <i>Przewód obwodu oświetleniowego.</i>	7
3. OBLICZENIA SKUTECZNOŚCI OCHRONY PRZECIWPORAŻENIOWEJ I DOBÓR ZABEZPIECZEŃ.....	7
4. OBLICZENIE SPADKU NAPIĘCIA.	8
4.1. <i>Spadek napięcia na kablu zasilającym TR-1</i>	8
4.2. <i>Spadek napięcia na instalacji odbiorczej</i>	8
INFORMACJA O BEZPIECZEŃSTWIE I OCHRONIE ZDROWIA	9

Spis Załączników:

1. *Decyzja Wojewody Śląskiego nr 27/02 z dnia 21-01-2002.*
2. *Zaświadczenie wydane przez Śląską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa z dnia 18-10-2011 – mgr inż. Andrzej Kulbaka.*
3. *Rys. E-1. Instalacja siły.*
4. *Rys. E-2. Instalacja oświetleniowa.*
5. *Rys. E-3. Schemat Tablicy Rozdzielczej TR-1.*
6. *Informacja BLOZ.*

Racibórz, 10 czerwca 2011

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art.20 ust.4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 – Prawo budowlane /tj.
Dz. U. Nr 207 z 2003, poz. 2016 z późniejszymi zmianami/ niniejszym oświadczam,
że projekt budowlany branży elektrycznej:

**PROJEKT BUDOWLANO-WYKONAWCZY INSTALACJI ELEKTRYCZNEJ FRAGMENTU
POMIESZCZEŃ PIWNICZNYCH BUDYNKU OPS W RACIBORZU PRZY UL.SIENKIEWICZA 1.**

został wykonany zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami
wiedzy technicznej.

projektował:

mgr inż. Andrzej Kulbaka
nr upr. **27/02**

I. Założenia projektowe.

1. Podstawa opracowania.

Niniejsza dokumentacja została opracowana na podstawie:

- Umowy zawartej z inwestorem,
- Uzgodnień z inwestorem;
- Oględzin obiektu na miejscu,
- Obowiązujących przepisów i norm.

2. Zakres opracowania.

Projekt swym zakresem obejmuje projekt instalacji elektrycznej części pomieszczeń piwnicznych budynku OPS w Raciborzu przy ul. Sienkiewicza 1, a w szczególności:

- o Tablicę Rozdzielczą TR-1;
- o Instalację oświetlenia;
- o Instalację odbiorczą;
- o ochronę przed porażeniem prądem elektrycznym

II. Opis techniczny.

1. Charakterystyka obiektu.

Budynek OPS w Raciborzu jest zlokalizowany przy ul. Sienkiewicza 1. Pomieszczenia przeznaczone na salę szkoleniową z zapleczem zlokalizowane są w piwnicach od strony ul. Sienkiewicza. W trakcie remontu instalacji elektrycznej rozdzielczej dla zasilania pomieszczeń piwnicznych przeznaczonych na salę szkoleniową z zapleczem została przygotowana tablica rozdzielcza wykonana w oparciu o rozdzielnicę przystosowaną do zabudowy we wnęcie RB-24. Rozdzielnicę zasilano przewodem YDY 5x4 wyprowadzonym z tablicy głównej budynku.

Ściany w pomieszczeniach wykonane są z cegieł a tynki cementowo-wapienne.

2. Opis wykonania instalacji.

2.1. Projektowana instalacja elektryczna pomieszczeń.

2.1.1. Tablica Rozdzielcza TR-1.

Należy pozostawić istniejącą tablicę rozdzielczą (tablica RB-24) i umieścić w niej:

- Rozłącznik główny rozdzielnicy – rozłącznik instalacyjny FR303 63A;
- Układ sygnalizacji napięć – wyłączniki instalacyjne S301 B6 oraz lampki sygnalizacyjne L333;
- Układ ochrony przeciwprzepięciowej – ochronnik przeciwprzepięciowy stopnia C;
- Zabezpieczenia poszczególnych obwodów instalacji elektrycznej wykonane wyłącznikami instalacyjnymi serii S300 oraz wyłącznikami instalacyjnymi z modułem różnicowo-prądowym P312 firmy Legrand;

Schemat tablicy TR-1 ilustruje rys E-3.

2.1.2. Instalacja odbiorcza.

2.1.2.1. Obwody jednofazowe.

Instalację gniazd jednofazowych oraz obwód zasilający podgrzewacz wody wykonać przewodami YDYpżo 3x2,5.

Przewody należy ułożyć pod tynkiem oraz w rurkach osłonowych w ścianach wykonanych w technologii G/K. Gniazda jednofazowe należy zabudować na wysokości 1,1 m od powierzchni podłogi w pomieszczeniach sanitarnych i aneksie kuchennym oraz 0,4 m od powierzchni podłogi w pozostałych pomieszczeniach. W pomieszczeniach wilgotnych (sanitariaty) należy stosować osprzęt min. o IP44.

Zezwala się na zmianę lokalizacji gniazd pod warunkiem zachowania dopuszczalnego spadku napięcia oraz skuteczności ochrony przeciwporażeniowej.

2.1.3.2. Instalacja oświetleniowa.

W budynku zaprojektowano instalację oświetlenia podstawowego w oparciu o Polską Normę EN 12464-1:2002 Światło i oświetlenie – oświetlenie miejsc pracy. Instalację zaprojektowano w oparciu o oprawy firmy ES System zgodnie z danymi podanymi na planach instalacji.

Dodatkowo dla budynku zaprojektowano instalację awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego. Instalację oświetleniową wykonać przewodami YDYpżo 3x1,5 400/750V. Łączniki należy zabudować na wys. 1,1 m od poziomu W pomieszczeniach wilgotnych (sanitariaty) należy stosować osprzęt min. o IP44.

Przewody należy ułożyć pod tynkiem oraz w rurkach osłonowych w ścianach wykonanych w technologii G/K.

Sterowanie załączeniem obwodów oświetlenia będzie realizowane w oparciu łączniki oświetleniowe zgodnie ze schematami instalacji elektrycznej.

Dopuszcza się zmianę lokalizacji łączników, po uzgodnieniu z inwestorem pod warunkiem zachowania dopuszczalnego spadku napięcia oraz skuteczności ochrony przeciwporażeniowej.

W pomieszczeniach sanitariatów (nr 1.4. i 1.5.) wentylatory systemu wentylacji należy zasilć z obwodu nr 6 oświetlenia podstawowego pomieszczeń.

2.2. Ochrona przeciwporażeniowa – wg. PN IEC 60364-4-41.

Jako ochronę przeciwporażeniową zastosowano:

- ochronę przed dotykiem bezpośrednim (ochrona podstawowa).
- ochronę przed dotykiem pośrednim (ochrona dodatkowa).

Uzupełnienie ochrony dodatkowej stanowią wyłączniki różnicowo-prądowe o prądzie wyzwalającym 30 mA.

W celu ochrony przed dotykiem pośrednim w instalacji zastosowano:

- samoczynne wyłączenie zasilania,
- urządzenia klasy ochronności II.

Ochronę przez samoczynne wyłączenie w układzie TN-CS zrealizowano dzięki zastosowaniu wyłączników z wyzwalaczami nadprądowymi, wyłącznikom różnicowo-prądowym oraz bezpieczników topikowych.

Połączenia powinny być wykonane w sposób pewny i trwały pod względem mechanicznym i elektrycznym i mieć możliwość rozłączenia tylko przy użyciu specjalnych narzędzi.

Uwaga: **Dopuszcza się zastosowanie urządzeń elektrycznych innych producentów pod warunkiem zastosowania urządzeń o parametrach technicznych nie gorszych od parametrów urządzeń podanych w dokumentacji.**

III. Obliczenia techniczne.

1. Bilans mocy.

Wykaz odbiorów:

▪ Moc obwodu opraw oświetleniowych:	- 1,0 kW
▪ Moc obwodu gniazd jednofazowych:	- 2,0 kW
▪ Moc obwodu zas. podgrzewacze wody:	- 2,0 kW
▪ współczynnik mocy	- 0,97
▪ współczynnik jednoczesności:	- 0,6

Moc zainstalowana oraz maksymalna dla instalacji w budynku WC wynoszą odpowiednio:

$$P_Z = \sum P = 10,0 kW \quad P_{\max} = P_Z * k_j = 6,0 kW$$

2. Dobór przewodów i zabezpieczeń.

Warunki doboru przewodów oraz zabezpieczeń:

- Warunek 1 - Dobór przekroju przewodu ze względu na obciążalność prądową długotrwałą.

$$I_B \leq I_Z$$

gdzie:

I_Z – obciążalność prądowa długotrwałą zabezpieczonych przewodów;

I_B – przewidywany prąd obciążenia przewodu;

- Warunek 2 - Zabezpieczenie przeciążeniowe przewodów powinno spełniać następujące warunki:

$$\begin{aligned} I_B &\leq I_N \leq I_Z \\ I_2 &\leq 1,45 * I_Z \\ I_2 &\leq k_2 * I_N \end{aligned}$$

gdzie:

I_Z – obciążalność prądowa długotrwałą zabezpieczonych przewodów;

I_B – przewidywany prąd obciążenia przewodu;

I_N – prąd znamionowy urządzeń zabezpieczających;

I_2 – prąd zadziałania zabezpieczenia;

k_2 – współczynnik krotności prądu powodującego zadziałanie urządzenia zabezpieczającego (wynosi 1,45 dla wyłączników instalacyjnych, i 1,6 do 2,1 dla wkładek bezpiecznikowych),

2.1. Dobór przekroju przewodu zasilającego TR-1.

- Prąd obciążenia obliczamy ze wzoru:

$$I_B = \frac{P_{\max}}{\sqrt{3} * U_p * \cos \varphi} = \frac{6,0}{\sqrt{3} * 0,4 * 0,97} = 8,9 A$$

Prąd I_B jest mniejszy od $I_Z=24$ dla przewodu YDYżo 5x4 ułożonego pod tynkiem.

Dobrano zabezpieczenie wykonane bezpiecznikiem topikowym D0 gG 20A.

2.2. Dobór przekroju przewodów instalacji odbiorczych.

2.2.1. Przewód obwodu jednofazowego zasilającego gniazda jednofazowe i pojemnościowy ogrzewacz wody.

Moc maksymalna obwodu wynosi:

$$P_{Max} = 2,0kW$$

Prąd obciążeniowy obliczamy ze wzoru:

$$I_B = \frac{P_{Max}}{U_f * \cos \varphi} = \frac{2,0}{0,23 * 0,97} = 9,0A$$

Prąd I_B jest mniejszy od $I_Z=19,5 A$ dla przewodu YDYżo 3x2,5 ułożonego pod tynkiem;
Dobrano zabezpieczenie wyłącznikiem instalacyjnym P312 B16.

2.2.2. Przewód obwodu oświetleniowego.

Moc maksymalna obwodu wynosi:

$$P_{Os} = 1,0kW$$

Prąd obciążeniowy obliczamy ze wzoru:

$$I_B = \frac{P_{Os}}{U_f * \cos \varphi} = \frac{1,0}{0,23 * 0,97} = 4,5A$$

Prąd I_B jest mniejszy od $I_Z=14,5 A$ dla przewodu YDYżo 3x1,5 ułożonego pod tynkiem;
Dobrano zabezpieczenie wyłącznikiem instalacyjnym S301 B10.

3. Obliczenia skuteczności ochrony przeciwporażeniowej i dobór zabezpieczeń.

Dane wyjściowe:

- rezystancja linii zasilającej budynek: 0,04 Ω
- rezystancja przewodu zas. TR-1: 0,03 Ω
- rezystancja obwodu zasilającego gniazda jednofazowe i pojemnościowe ogrzewacze wody: 0,18 Ω
- rezystancja przewodów instalacji oświetleniowej: 0,36 Ω

Warunek skuteczności ochrony przeciwporażeniowej – wg PN_IEC_60364_4_41.2000:

$$Z_s * I_a \leq U_0$$

gdzie : Z_s – impedancja pętli zwarciowej;

I_a – prąd powodujący samodzielne odłączenie w czasie $t < 5s$;

U_0 – napięcie znamionowe względem ziemi;

- zwarcie w TR-1 – bezpiecznik D0 gG 20 A, $t=5s$
 $0,14 * 4,4 * 20 = 12,3 V < 230 V$ - ochrona skuteczna.
- zwarcie w obwodzie chronionym zabezpieczeniem różnicowoprądowym – $I_{dd}=30mA$,
 $t=0,2s$
 $25V/0,03A=833,3\Omega$ - ochrona skuteczna.
- zwarcie w przewodzie instalacji oświetleniowej – wyłącznik instalacyjny S301 B10,
 $t=0,4s$

$0,86 \cdot 5 \cdot 10 = 43,0 \text{ V} < 230 \text{ V}$ - ochrona skuteczna.

4. Obliczenie spadku napięcia.

$$\Delta U = \frac{100 \cdot P \cdot l}{\gamma \cdot S \cdot U_P^2} \quad - \text{ wzór obliczeniowy dla instalacji trójfazowej}$$

$$\Delta U = \frac{200 \cdot P \cdot l}{\gamma \cdot S \cdot U_F^2} \quad - \text{ wzór obliczeniowy dla instalacji jednofazowej}$$

4.1. Spadek napięcia na kablu zasilającym TR-1

został obliczony przy założeniu maksymalnego obciążenia na końcu obwodu i wynosi:

$$\Delta U_{\%} = 0,1 \% < 2\%$$

Spadek napięcia jest mniejszy od dopuszczalnego.

4.2. Spadek napięcia na instalacji odbiorczej

został obliczony przy założeniu maksymalnego obciążenia na końcu obwodu i wyniósł dla:

- obwód zasilający gniazda 1f i pojemnościowe ogrzewacze wody:
 $\Delta U_{\%} = 1,4 \% < 2\%$
- obwód oświetleniowy:
 $\Delta U_{\%} = 1,4 \% < 2\%$

Spadki napięcia są mniejsze od dopuszczalnych.

INFORMACJA O BEZPIECZEŃSTWIE I OCHRONIE ZDROWIA

Tytuł zadania:

**Instalacja elektryczna części pomieszczeń piwnicznych budynku
OPS w Raciborzu przy ul. Sienkiewicza 1.**

Adres: **Racibórz ul. Sienkiewicza 1.**

Inwestor: OPS w Raciborzu
**ul. Sienkiewicza 1
47-400 Racibórz**

Projektant: mgr inż. Andrzej Kulbaka

Podpis: .....

CZĘŚĆ OPISOWA

1. Zakres prac związanych z wykonaniem instalacji:

W związku z wykonaniem instalacji elektrycznej budynku handlowo mieszkalnego wykonywane będą następujące prace:

- Montaż instalacji elektrycznej rozdzielczej.
- Montaż instalacji elektrycznej odbiorczej – obwody gniazd jednofazowych, obwody oświetleniowe, obwody zasilające urządzenia instalacji co.
- Prace budowlane związane z wykonaniem bruzd, przekuć, zamurowaniu otworów, tynkowaniu, malowaniu.
- Układanie kabli energetycznych;

2. Przewidywane zagrożenia przy prowadzeniu prac.

Przy prowadzeniu prac wystąpią zagrożenia dla bezpieczeństwa i ochrony zdrowia związane z:

- Prowadzeniem prac montażowych przy czynnych urządzeniach instalacji elektrycznej – możliwość porażenia prądem elektrycznym;
- Używaniem narzędzi ręcznych i elektrycznych (pił, wiertarek, młotów, szlifierek, bruzdownic, śrubokrętów, spawarek itp.) – możliwość powstania urazów, otarć i skaleczeń;
- Wykonywaniem prac budowlanych, wykonywaniem bruzd i przekuć – możliwość powstania urazów, otarć i skaleczeń;
- Prowadzeniem prac na wysokości (montaż opraw oświetleniowych, przewodów itp.) – możliwość powstania urazów związanych z upadkiem z wysokości.

3. Wydzielenie i oznakowanie miejsca robót.

Miejsce prowadzenia robót budowlanych zostanie ogrodzone i oznakowane w celu zabezpieczenia dostępu przez osoby postronne. Miejsce wykonywania prac należy oznaczyć odpowiednimi tablicami ostrzegawczymi i informacyjnymi.

4. Środki zastosowane dla zapobiegania niebezpieczeństwom.

W celu zapobieżenia wypadkom należy przeprowadzić instruktaż stanowiskowy w miejscu pracy. Instruktaż zostanie przeprowadzony przez kierującego zespołem pracowników kwalifikowanych.

Ponadto w celu zapobieżenia zagrożeniom należy:

- Powierzyć kierownictwo nad pracami osobie posiadającej odpowiednie, wymagane do wykonania prac uprawnienia.
  - Prace należy powierzyć pracownikom posiadającym odpowiednie kwalifikacje do ich wykonania.
  - Pracownicy powinni być wyposażeni w odpowiedni strój roboczy, oraz odpowiednie do wykonywanych prac środki ochrony osobistej.
  - Do prowadzenia prac należy stosować urządzenia i narzędzia w dobrym stanie technicznym posiadające odpowiednie atesty.
  - W przypadku prowadzenia prac na wysokości należy stosować sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości odpowiedni do wykonywanych prac.
  - W miejscu prowadzenia prac należy umieścić środki gaśnicze, apteczkę pierwszej pomocy oraz wykaz telefonów alarmowych.
  - Pracownicy mają obowiązek stosowania środków ochrony indywidualnej zabezpieczających przed skutkami zagrożeń.
5. Sposób przechowywania i przemieszczania materiałów, wyrobów, substancji oraz preparatów niebezpiecznych na terenie budowy
- nie dotyczy

6. **Środki techniczne i organizacyjne, zapobiegające niebezpieczeństwom**
  - Brygada powinna mieć zapewnioną łączność telefoniczną, własny transport, a prace nie wymagają oznaczenia dróg ewakuacyjnych.